

Уважаеми читатели,

Ковид пандемията се появи внезапно и за кратко време промени коренно живота ни. Натрупаният световен човешки капитал, който несъмнено е един от основните източници на богатството на цивилизацията, е застрашен. Кризата, в която живеем вече две години, е един вид изпитание: кой се е подготвил, докъде е стигнал, как се е приспособил към новата реалност. Имаме работа с абсолютна несигурност, съпроводена с висока неопределеност и развиване на истинските нагласи и перспективните житейски ориентири. Но и все по-силна е увереността, че ще преодолеем трудностите заедно. И ключовата дума тук е „*заедно*“.

В отговор на новите предизвикателства, които засегнаха и висшето образование, и с цел обединяване на партньорските усилия в търсенията на нови практики и решения екип от Факултета по класически и нови филологии с участието на Научно-образователния и културен център „Ал-Фараби“ и Центъра за източни езици и култури в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ подготви и осъществи тематичен проект през 2021 година, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В рамките на проекта „Дигитализация и образование в условията на COVID-19 пандемията: практики и иновации във висшето образование в България и страните от Централна Азия (Казахстан, Узбекистан, Киргизстан, Таджикистан) и Иран“ се проведеха поредицата уебинари с университети от Централна Азия и Иран.

Целта на проекта е създаване на възможност за критично преосмисляне, анализ и обмен на опит в дигитализацията на висшето образование в България, Централна Азия и Иран в условията на пандемия чрез организиране на работни уебинари с представители на различни университети от тези региони и преподаватели и студенти от Софийския университет. На фокус е и изграждането на партньорска мрежа за създаване на съвместни програми и изследователски проекти, включващи обмен на опит и привличане на специалисти в областта на подготовката на проекти за участие в международни образователни програми, за развитие на сътрудничество в рамките на Глобалното партньорство за образование (GPE), което играе активна роля в подкрепа на образователните системи в Централна Азия и Иран.

Онлайн срещите се проведеха с участието на водещи преподаватели, изследователи и членове на административните ръководства от партньорски университети и други образователни институти от региона. Форумите с

основание се фокусираха върху предизвикателствата, условията, трудностите в процеса на дигитализация на висшето образование и рисковете пред академичното взаимодействие в ситуация на пандемия. Подробно и при засилен интерес бяха разгледани рисковете, предизвикателствата и ресурсите на дистанционното образование по време на COVID-19 в академична електронна среда. Бяха обсъдени теоретико-методологичните основи на трансформациите на съвременното висше образование в условията на пандемията от корона-вирус. Споделиха се конкретни практики в процеса на цифровизация на обучението и управлението, на интернализацията на университетите. Обменът на мнения по актуални проблеми на цифровия преход на висшето образование и наука в партньорските университети от Централна Азия зададе векторите за по-нататъшна дискусия и работа в партньорската мрежа: очертаване на тенденциите на дигитализация на висшето образование в България и Централна Азия и интернализация на академичното сътрудничество чрез създаване на партньорска мрежа между Софийския университет и университети от Централна Азия.

В заключение определено може да се каже, че кризата COVID-19 постави редица предизвикателства пред висшето образование, но също така отвори и нови възможности. Софийският университет, както и партньорските университети, се стремят да интегрират глобалните перспективи в своите образователни, изследователски и обслужващи мисии, базирани на специфични практики и иновации в преподаването, научните изследвания и интернационализацията. Предизвикателствата, пред които са изправени университетските партньорства, ни карат да търсим заедно и да популяризираме практики и иновации, които са подходящи не само за настоящето, но и далеч в бъдещето.

В тази посока са насочени и усилията на екипа на Софийския университет да бъде посредник за обмен и разпространение на български и централноазиатски образователни, изследователски и културни практики.

Предлагаме на Вашето внимание статии на докладчиците и участниците в работните срещи от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, от партньорските университети в Казахстан и Киргизстан. Авторите са направили опит да систематизират направленията на дигитализация на висшето образование, да се определи тяхното въздействие върху съдържанието и резултатите от онлайн обучението на студентите, да очертаят както положителни промени, така и негативни последици за заинтересованите страни, които възникват в резултат на въвеждането на цифрови технологии в партньорските университети. Представени са виждания за интернационализиране на националните системи за образование в условията на COVID-19 пандемия. Диалогът между Европейския съюз и Централна Азия предполага редовен обмен на опит и добри практики, прегледи на

развитието на образованието и образователната политика, анализ на основните проблеми, изследвания и обмен на знания по хоризонтални и секторни въпроси.

Сърдечно благодарим на ръководството на Националното издателство „Аз-буки“, на научното списание „Педагогика“ за предоставената възможност и съдействие за публикуване на представените научни доклади на водещи преподаватели и изследователи, поканени да участват в уеб семинарите!

Проф. д-р Мадлен Данова

*Декан на Факултета по класически и нови филологии
Софийски университет „Св. Климент Охридски“*

Виолета Добичина

*Директор на Научно-образователния и културен център „Ал-Фараби“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“*

Проф. д-р Иво Панов

*Директор на Центъра за източници езици и култури
Софийски университет „Св. Климент Охридски“*

Dear readers,

The Covid-19 pandemic has come out of nowhere and has changed our lives in no time. The accumulated global human capital, undoubtedly one of the main sources of wealth in our society, seems to have come under serious threat. It is in this sense that we can say that the crisis we have been living in for two years now can be viewed as a kind of test: who has been prepared for such a challenge, how far we have come, how we have adapted to the new reality. In fact, more and more people are convinced that we are facing absolute uncertainty, accompanied by high ambiguity and blurring of the attitudes and prospects of life. But there is also a growing confidence that together we will overcome the difficulties. And the key word here is **“together.”**

In response to all these challenges affecting higher education as well and in order to unite the efforts of academic communities throughout the world in search of new practices and solutions, a team from the Faculty of Classical and Modern Philology in co-operation with the Al-Farabi Scientific, Educational and Cultural Center and the Centre for Eastern Languages and Cultures at Sofia University “St. Kliment Ohridski”, developed and implemented a thematic project funded by the Research Fund of Sofia University “St. Kliment Ohridski” in 2021. Within the framework of the project "Digitalization and education in the context of the Kovid-19 pandemic: practices and innovations in higher education in Bulgaria and the countries of Central Asia (Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Tajikistan) and Iran" a series of webinars with five universities from Central Asia and Iran were held.

The aim of the project has been to create an opportunity for critical rethinking, analysis and exchange of experience in regard to the digitalization of higher education in Bulgaria, Central Asia and Iran during the COVID-19 pandemic by inviting representatives of various universities from these countries and professors and students from Sofia University. The focus has also been on building a partnership network for the creation of joint programs and research projects by exchanging experience and attracting specialists who can participate in the preparation of projects for participation in international educational programs and the development of the cooperation within the Global Partnership for Education (GPE), which plays an active role in supporting education systems in Central Asia and Iran.

The online meetings have been attended by senior lecturers, researchers and members of the administrative boards from partner universities and other

educational institutions in the region. The issue that have been discussed in detail and amid the growing interest of the respective academic communities included the risks, challenges and resources of distance learning during Covid-19 in an e-academic environment. The key speakers presented the theoretical and methodological foundations of the transformations of higher education in the context of the Covid-19 pandemic. They shared specific practices in the process of digitalization of education and governance, and in the internalization of the universities. The exchange of views on the digital transition of higher education and science in the partner universities of Central Asia has opened new vistas for further discussions and cooperation within the partner network and has outlined the most important trends in the digitalization of higher education in Bulgaria and Central Asia establishing a working partnership between the participating academic institutions.

As a general conclusion, we can say that the Covid-19 crisis has definitely posed serious challenges to higher education, but has also opened new opportunities. Sofia University and its partner universities that has participated in this project have shown that they strive to integrate global trends into their educational, research and social activities based on specific practices and innovations in teaching, research and internationalization. The challenges of university partnerships have also provoked us to search together and promote effective practices suitable not only for the present but also for the distant future.

The efforts of the team of Sofia University to be a mediator for the exchange and dissemination of educational, research, and cultural practices have been met with enthusiasm by the partner universities.

The present collection of articles has gathered some of the most interesting presentations from the keynote speakers and the participants in the five webinars from Sofia University “St. Kliment Ohridski” and from the partner universities in Kazakhstan and Kyrgyzstan. The authors have tried to systematize the directions of digitalization of higher education, to determine the impact on the learning content and on the students, to outline both the positive changes and the negative consequences of the online education for the stakeholders as a result of the introduction of the new digital technologies in the partner universities. Part of the articles also discuss some important views on the internationalization of the national education systems in the context of the Covid-19 pandemic. There is a specific focus on the dialogue between the European Union and Central Asia which includes regular exchanges of experience and good practices, review of the development of the education systems and policies, in the two regions and an in-depth analysis of key issues, academic research and the exchange of knowledge on horizontal and sectoral issues.

We cordially thank the management of the Az-buki National Publishing House and the scientific journal “Pedagogika-Pedagogy” for the opportunity

to publish the articles that have been written on the basis of the exchange of views during the webinars!

Prof. Dr. Madeleine Danova

Dean

*Faculty of Classical and Modern Philology
Sofia University "St. Kliment Ohridski"*

Violeta Dobichina

Director

*Al-Farabi Scientific, Educational and Cultural Center
Sofia University "St. Kliment Ohridski"*

Prof. Dr. Ivo Panov

Director

*Centre for Eastern Languages and Studies
Sofia University "St. Kliment Ohridski"*